

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.01.4. Nauka jeździectwa

w zakresie kwalifikacji

ROL.01. Jeździectwo i trening koni

wyodrębnionej w zawodach

jeździec 516408

technik hodowca koni 314203

Branża: rolno-hodowlana ROL

Warszawa 2021

Autorzy:

mgr inż. Piotr Osmański

mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) mgr dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) mgr Agata Bączkowska

Ekspert:

mgr inż. Karolina Koszela

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ):

DGA S.A. (Partner Wiodący) z Gminą Miastem Toruń (Partner) reprezentowaną przez Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli z Torunia przy współpracy z Zielone Ranczo. Anna Nowak - Nauka Jazdy Konnej podmiotem otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.4. Nauka jeździectwa	4
1. Wprowadzenie	4
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	11
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	11
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	19
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	22
3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych	23
4. Programy poszczególnych zajęć	24
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Ubiór i sprzęt jeździecki	24
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	24
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	24
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	25
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	26
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	29
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Czynności związane z nauką jeździectwa	31
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu	31
4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu	31
4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	33
4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia	36
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	39
5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	40
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	41
6.1. Wykaz literatury	41
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	41
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	43
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	44

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.4. Nauka jeździectwa

1. Wprowadzenie

Charakterystyka programu

Kurs umiejętności zawodowych (dalej KUZ) jest jedną z pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych (KUZ) – zgodnie z art. 4 pkt. 35a ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) uwzględnia:

- a) podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z jednostek efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo b) efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony w formie:

- dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;

- stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie. Takie rozstrzygnięcie umożliwia stopniowe osiąganie efektów kształcenia realizowanych na kwalifikacyjnym kursie zawodowym poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych, przy czym gwarantuje się możliwość zaliczenia efektów tego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Nowy model kształcenia zawodowego wychodzi naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Umożliwia on również zwiększenie mobilności zawodowej osób dorosłych oraz szybsze reagowanie na potrzeby rynku pracy i gospodarki.

Kształcenie na kursie umiejętności zawodowych może być realizowany w formie stacjonarnej lub zaocznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik. Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;

- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących zajęcia i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.4. Nauka jeździectwa wyodrębnionej w zawodach: jeździec i technik hodowca koni przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Na kurs przyjmuje się kandydatów, którzy muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację i/lub orzeczenia lekarskie w zakresie kwalifikacji, dla której podstawa programowa przewiduje uzyskania konkretnych umiejętności i/lub orzeczenie psychologiczne.

Struktura programu kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.4. Nauka jeździectwa

Program kursu ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów umiejętności zawodowych lub kursu kwalifikacji zawodowych wyłonionych dla zawodu jeździec. Pozwala ona kształcącym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności. Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia. Ponadto taki układ treści nauczania sprzyja bardziej skutecznemu przygotowaniu uczącego się do wykonywania zadań zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Treści są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego i praktycznego. Zaleca się realizację zajęć teoretycznych przed praktycznymi.

Kurs umiejętności zawodowych (KUZ) może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników KUZ.

Dla zawodu jeździec 516408 przypisano poziom III Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie:

ROL.01. Jeździectwo i trening koni określono poziom 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 210 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu jeździec.

Kurs umiejętności zawodowych ROL.01.4. Nauka jeździectwa może być prowadzony w formie:

- dziennej – nauka odbywa się przez: 5 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,75 miesiąca) lub 6 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,48 miesiąca)
- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2,91 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 210 godz.)
- zaocznej: nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 210 godzin = 136,5 godzin).

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.01.4. Nauka jeździectwa został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2,91 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 210 godz.)

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (60 godz.) oraz praktycznego (150 godz.).

Kurs umiejętności zawodowych ROL.01.4. Nauka jeździectwa kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

Uczestnik/słuchacz, który otrzyma zaświadczenie o ukończeniu wszystkich kursów umiejętności zawodowych (KUZ) może uzyskać świadectwo potwierdzające kwalifikację ROL.01. Jeździectwo i trening koni po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie jeździec po uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Informacja o Kursach Umiejętności Zawodowych (KUZ) w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym (KKZ)

Program kursu kształcenia zawodowego oferuje uczestnikom przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W ramach kursu umiejętności zawodowych w kwalifikacyjnym kursie zawodowym ROL.01. Jeździectwo i trening koni wyodrębnione zostały:

ROL.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

ROL.01.4. Nauka jeździectwa

ROL.01.5. Trening koni

ROL.01.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne.

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Opis branży

W Polsce branża rolno-hodowlana rozwija się obecnie dynamicznie na rynku pracy. Jeździectwo to sport, szczególnie obecnie uważany za najważniejszy element tzw. „przemysłu końskiego” – obejmującego różnicowane pola działalności zawodowej takie jak hodowla, różne sposoby użytkowania koni oraz działania gospodarcze i wytwórcze na rzecz hodowli i użytkowania koni. W związku z tym wykorzystanie koni w sporcie, turystyce i rekreacji to szansa dla rozwoju tych dziedzin na najbliższe lata, to również praca dla ludzi zajmujących się hodowlą i użytkowaniem koni. Rozwój jeździectwa narzuca konieczność posiadania przez ośrodki jeździeckie koni rekreacyjnych i sportowych przygotowanych na odpowiednim poziomie, a w związku z tym istnieje potrzeba kształcenia osób w tym zawodzie, których zadaniem będzie przygotowywanie koni. Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni może być czynnym zawodnikiem w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich. Rozwijający się sport jeździecki w Polsce i na świecie stwarza możliwość zatrudnienia absolwenta w zawodzie jeździec w charakterze asystenta zawodnika – luzak. Zwiększający się popyt na rekreację jeździecką daje możliwość pracy jako osoba ucząca jazdy konnej. Ponadto absolwenci kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą pełnić rolę asystenta instruktora/trenera oraz podjąć pracę w:

- ośrodkach hodowli i użytkowania koni, stadninach koni, stadach ogierów lub zakładach treningowych,
- ośrodkach rekreacji i turystyki konnej,
- indywidualne gospodarstwa rolne specjalizujące się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- związkach hodowców koni,
- instytucjach zajmujących się utrzymywaniem i użytkowaniem koni, takich jak tory wyścigów konnych, związki jeździeckie,
- wytwórniach pasz dla koni, sprzętu i powozów,

- przedsiębiorstwach transportu konnego.

Zakres merytoryczny programu nauczania kursu umiejętności zawodowych obejmuje podstawę programową kształcenia w zawodzie, a także zawiera elementy materiału nauczania wykraczające poza wspomnianą podstawę programową, co pozwala uatrakcyjnić proces kształcenia i otworzyć się na dynamiczne zmiany, zachodzące w całej branży rolno-hodowlanej w kraju oraz innych państwach Unii Europejskiej. Prawidłowa realizacja procesu kształcenia dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.4. Nauka jeździectwa wymaga prowadzenia zajęć praktycznych w formie dydaktycznych wycieczek zawodowych oraz zajęć terenowych podczas których uczestnicy poznają innowacyjne rozwiązania techniczne i organizacyjne stosowane w ośrodkach turystyki jeździeckiej. W kształceniu praktycznym zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z firmami i instytucjami wiodącymi w danym zawodzie. Praktyczna nauka może odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, a także w ośrodkach turystyki jeździeckiej.

Kurs umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.4. Nauka jeździectwa przygotowuje uczestników do wykonywania czynności związanych z dobieraniem ubioru jeździeckiego, podstawowego sprzętu jeździeckiego, wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego, przygotowaniem konia do jazdy, powodowaniem koniem, powożeniem zaprzęgiem konnym, prezentowaniem koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych.

Pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają udokumentowane kwalifikacje zawodowe. Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.4. Nauka jeździectwa został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową i uwzględniając aktualny stan wiedzy sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy w branży rolno-hodowlanej.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie ROL.01.4. Nauka jeździectwa wymaga wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli i instruktorów jazdy konnej, posiadających wieloletnie doświadczenie w nauczaniu jeździectwa oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę z dziedziny jazdy konnej dostosowaną do nowej podstawy programowej.

Sylwetka adresata kursu umiejętności zawodowych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych w zakresie ROL.01.4. Nauka jeździectwa dobiera ubiór jeździecki, podstawowy sprzęt jeździecki oraz wodzy pomocnicze i wyposażenie dodatkowe. Przygotowuje konia do jazdy, prowadzi koniem, powozi zaprzęgiem konnym. Wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca. Prezentuje konia na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych. Stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni.

Wymagania psychofizyczne:

- zainteresowanie przyrodą
- właściwy stosunek do zwierząt
- obowiązkowość
- zdolności organizacyjne
- spostrzegawczość
- opanowanie
- wysokiej odporności emocjonalnej

- wytrwałość
- dokładność
- cierpliwość
- empatia.

Możliwości i szanse zatrudnienia:

Zatrudnienie jeźdźców może znaleźć w przedsiębiorstwach specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni; w przedsiębiorstwach agroturystycznych; w przedsiębiorstwach rolnych; mogą prowadzić indywidualne gospodarstwo rolne, a także samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych ROL.01.4. Nauka jeździectwa powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- stosowania pojęć z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
- dobierania ubioru jeździeckiego
- dobierania podstawowego sprzętu jeździeckiego
- dobierania wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego
- przygotowania konia do jazdy
- powodowania koniem
- wykonywania ćwiczeń związanych z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźcy
- powożenia zaprzęgiem konnym
- prezentowania koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych
- stosowania zasad bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
- przestrzegania zasad kultury i etyki zawodowej
- planowania wykonania zadania
- aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Ubiór i sprzęt jeździecki	Czynności związane z nauką jeździectwa
ROL.01.4. Nauka jeździectwa				
stosuje terminologię z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej (ew) *	12	wymienia rodzaje dosiadu	x	
		opisuje rodzaje dosiadu	x	
		wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem	x	
		opisuje pomoce jeździeckie	x	
dobiera ubiór jeździecki (ew) *	15	opisuje ubiór jeździecki stosowany w różnych dyscyplinach jeździeckich	x	
		rozdziela poszczególne elementy ubioru jeździeckiego w różnych dyscyplinach jeździeckich	x	
		dobiera wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy, np. kask, kamizelkę ochronną	x	
dobiera podstawowy sprzęt jeździecki (ew) *	20	wymienia elementy budowy rzędu jeździeckiego, np. siodło, ogłowie	x	
		rozdziela rodzaje ogłowi	x	
		rozdziela rodzaje kielzn	x	
		rozdziela rodzaje siodła	x	
		dopasowuje ogłowie do konia		x
		dopasowuje siodło do konia		x
		dobiera rozmiar siodła i długość strzemion dla jeźdźcy		x
		ocenia prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy		x
		dobiera popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Ubiór i sprzęt jeździecki	Czynności związane z nauką jeździectwa
dobiera wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe (ew) *	20	opisuje wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie		x
		zakłada wyposażenie dodatkowe na konia		x
		dopasowuje wyposażenie dodatkowe do konia		x
		wymienia wodze pomocnicze	x	
		dopasowuje wodze pomocnicze do konia		x
		opisuje budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych	x	
		opisuje zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego	x	
przygotowuje konia do jazdy (ek)	10	czyści konia przed jazdą		x
		kiełzna konia		x
		siodła konia		x
		reguluje sprzęt jeździecki		x
powoduje koniem (ek)	48	wsiada na konia		x
		rozpręża konia		x
		stosuje pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos		x
		stosuje sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi		x
		jeździ stępem, kłusem, galopem		x
		jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie		x
		pokonuje przeszkody naturalne w terenie		x
wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca (ek)	28	stosuje różne rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplowy)		x
		wykonuje ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P		x
		pokonuje cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L		x
		opisuje wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźcy wyścigowego		x
		wykonuje ćwiczenia fizyczne bez konia poprawiające sprawność jeźdźcy		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Ubiór i sprzęt jeździecki	Czynności związane z nauką jeździectwa
powozi zaprzęgiem konnym (ek) *	27	rozróżnia typy uprzęży	x	
		rozróżnia poszczególne elementy uprzęży	x	
		zaprzęga konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego		x
		powozi zaprzęgiem jedno- i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki powożenia Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)		x
		wyprzęga konie z pojazdu		x
prezentuje konie na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych (ew)	20	wykonuje zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego		x
		opisuje zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego		x
		przeprowadza prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego		x
stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni (ew) *	10	wymienia i stosuje zasady jazdy na terenie ujeżdżalni	x	x
		wymienia i stosuje zasady jazdy w terenie	x	x
		wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni	x	x
		obsługuje konie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa		x
		jeździ konno, zachowując zasady bezpieczeństwa		x
		wymienia i stosuje zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego	x	x
ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne				
planuje wykonanie zadania		planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		x
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie		x
		wyznacza sobie cele rozwojowe		x
		planuje własny rozwój zawodowy		x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	210			

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.4. Nauka jeździectwa	stosuje terminologię z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej (ew)	12	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje dosiadu – opisuje rodzaje dosiadu – wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem – opisuje pomoce jeździeckie 	Ubiór i sprzęt jeździecki Czynności związane z nauką jeździectwa	1 miesiąc
	dobiera ubiór jeździecki (ew)	15	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ubiór jeździecki stosowany w różnych dyscyplinach jeździeckich – rozróżnia poszczególne elementy ubioru jeździeckiego w różnych dyscyplinach jeździeckich – dobiera wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy, np. kask, kamizelkę ochronną 		1 miesiąc
	dobiera podstawowy sprzęt jeździecki (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy budowy rzędu jeździeckiego, np. siodło, ogłowie – rozróżnia rodzaje ogłowi – rozróżnia rodzaje kielzn – rozróżnia rodzaje siodła – dopasowuje ogłowie do konia – dopasowuje siodło do konia – dobiera rozmiar siodła i długość strzemion dla jeźdźcy – ocenia prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy – dobiera popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami 		1 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.4. Nauka jeździectwa	dobiera wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie – zakłada wyposażenie dodatkowe na konia – dopasowuje wyposażenie dodatkowe do konia – wymienia wodze pomocnicze – dopasowuje wodze pomocnicze do konia – opisuje budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych – opisuje zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego 		1 miesiąc
	przygotowuje konia do jazdy (ek)	18	<ul style="list-style-type: none"> – czyści konia przed jazdą – kielzna konia – siodła konia – reguluje sprzęt jeździecki 		2 miesiąc
	powoduje koniem (ek)	48	<ul style="list-style-type: none"> – wsiada na konia – rozpręża konia – stosuje pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos – stosuje sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi – jeździ stępem, kłusem, galopem – jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie – pokonuje przeszkody naturalne w terenie 		2 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca (ek)	28	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje różne rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, pólśiad, wyścigowy i stiplowy) – wykonuje ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P – pokonuje cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L – opisuje wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźca wyścigowego – wykonuje ćwiczenia fizyczne bez konia poprawiające sprawność jeźdźca 		2 i 3 miesiąc
ROL.01.4. Nauka jeździectwa	powozi zaprzęgiem konnym (ek)	27	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy uprzęży – rozróżnia poszczególne elementy uprzęży – zaprzęga konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego – powozi zaprzęgiem jedno- i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki – powożeniowej Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) – wyprzęga konie z pojazdu 		3 miesiąc
	prezentuje konie na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych (ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, – przeglądu weterynaryjnego – opisuje zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego – przeprowadza prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego 		3 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni (ew)	10	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i stosuje zasady jazdy na terenie ujeżdżalni – wymienia i stosuje zasady jazdy w terenie – wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni – obsługuje konie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa – jeździ konno, zachowując zasady bezpieczeństwa – wymienia i stosuje zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego – określa punkty krytyczne w produkcji zgodnie z poszczególnymi systemami zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności 		3 miesiąc
ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne	planuje wykonanie zadania		– planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		
	aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy 		

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
Ubiór i sprzęt jeździecki	60		stosuje terminologię z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje dosiada – opisuje rodzaje dosiada – wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem – opisuje pomoce jeździeckie
			dobiera ubiór jeździecki (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ubiór jeździecki stosowany w różnych dyscyplinach jeździeckich – rozróżnia poszczególne elementy ubioru jeździeckiego w różnych dyscyplinach jeździeckich – dobiera wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy, np. kask, kamizelkę ochronną
			dobiera podstawowy sprzęt jeździecki (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy budowy rzędu jeździeckiego, np. siodło, ogłowie – rozróżnia rodzaje ogłowi – rozróżnia rodzaje kielzn – rozróżnia rodzaje siodła
			dobiera wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wodze pomocnicze – opisuje budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych – opisuje zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego
			powozi zaprzęgiem konnym (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy uprzęży – rozróżnia poszczególne elementy uprzęży
			stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i stosuje zasady jazdy na terenie ujeżdżalni – wymienia i stosuje zasady jazdy w terenie – wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
				<ul style="list-style-type: none"> wymienia i stosuje zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego
Czynności związane z nauką jeździectwa		150	dobiera podstawowy sprzęt jeździecki (ew)	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje ogłowie do konia dopasowuje siodło do konia dobiera rozmiar siodła i długość strzemion dla jeźdźcy ocenia prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy dobiera popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami
			dobiera wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie zakłada wyposażenie dodatkowe na konia dopasowuje wyposażenie dodatkowe do konia dopasowuje wodze pomocnicze do konia
			przygotowuje konia do jazdy (ek)	<ul style="list-style-type: none"> czyści konia przed jazdą kielzna konia siodła konia reguluje sprzęt jeździecki
			powoduje koniem (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wsiada na konia rozpręża konia stosuje pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos stosuje sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi jeździ stępem, klusem, galopem jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie pokonuje przeszkody naturalne w terenie
			wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźcy (ek)	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplotowy) wykonuje ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P pokonuje cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L opisuje wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźcy wyścigowego

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
				– wykonuje ćwiczenia fizyczne bez konia poprawiające sprawność jeźdźca
			powozi zaprzęgiem konnym (ek)	– zaprzęga konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego – powozi zaprzęgiem jedno- i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki powożenia Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) – wypręga konie z pojazdu
			prezentuje konie na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych (ew)	– wykonuje zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, – przeglądu weterynaryjnego – opisuje zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego – przeprowadza prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego
			stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni (ew)	– wymienia i stosuje zasady jazdy na terenie ujeżdżalni – wymienia i stosuje zasady jazdy w terenie – wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni – obsługuje konie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa – jeździ konno, zachowując zasady bezpieczeństwa – wymienia i stosuje zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego
			planuje wykonanie zadania	– planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
			aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	– charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy
Razem godzin:	60	150		
Suma:	210			

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Ubiór i sprzęt jeździecki	60	Kształcenie teoretyczne
Czynności związane z nauką jeździectwa	150	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	210	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- stosowania pojęć z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
- dobierania ubioru jeździeckiego
- dobierania podstawowego sprzętu jeździeckiego
- dobierania wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego
- przygotowania konia do jazdy
- powodowania koniem
- wykonywania ćwiczeń związanych z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
- powożenia zaprzęgiem konnym
- prezentowania koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych
- stosowania zasad bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
- przestrzegania zasad kultury i etyki zawodowej
- planowania wykonania zadania
- aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Ubiór i sprzęt jeździecki

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- stosowanie pojęć z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
- dobieranie ubioru jeździeckiego
- dobieranie podstawowego sprzętu jeździeckiego
- dobieranie wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- opisywać rodzaje dosiada
- opisywać pomoce jeździeckie
- dobierać wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy
- dopasowywać wyposażenie dodatkowe do konia
- dopasowywać wodze pomocnicze do konia.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Pojęcia z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej	12	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje dosiadu - wymieniać pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem - opisywać rodzaje dosiadu - opisywać pomoce jeździeckie
Ubiór jeździecki	15	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać poszczególne elementy ubioru jeździeckiego w różnych dyscyplinach jeździeckich - wymieniać wyposażenie jeźdźcy - wymieniać zasady bezpieczeństwa i higieny pracy z zakresu dobierania wyposażenia jeźdźcy - opisywać ubiór jeździecki stosowany w różnych dyscyplinach jeździeckich - dobierać wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy, np. kask, kamizelkę ochronną
Sprzęt jeździecki i zaprzęgowy	13	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać elementy budowy rzędu jeździeckiego, np. siodło, ogłowie - wymieniać rodzaje ogłowi - wymieniać rodzaje siodła - wymieniać rodzaje kielzn - rozróżniać poszczególne elementy uprzęży - rozróżniać rodzaje kielzn - rozróżniać rodzaje siodła - rozróżniać rodzaje ogłowi - rozróżniać typy uprzęży
Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać wodze pomocnicze - wymieniać wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie - opisywać wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie - zakładać wyposażenie dodatkowe na konia - opisywać budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych - opisywać zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady jazdy na terenie ujeżdżalni - wymieniać zasady jazdy w terenie - wymieniać zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni - wymieniać zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego - wymieniać zasady bezpieczeństwa podczas jazdy konno - stosować zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego - stosować środki ochrony indywidualnej podczas użytkowania koni
Razem	60	

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem metod podających, eksponujących, wzrokowych i wzrokowo-słuchowych. Wybór metody należy dostosować do celów, poziomu słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- metody podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, objaśnienia, praca ze źródłem drukowanym)
- metody oglądowe (pokaz, obserwacja, demonstracja, prezentacja)
- metody aktywizujące: metodę przypadków, metodę sytuacyjną, inscenizację, gry dydaktyczne, dyskusję dydaktyczną
- studium przypadku
- praca w parach i grupach

- metody problemowe (nauczanie problemowe, wykład problemowy, metoda badawcza)
- odczytywanie informacji zamieszczonych w zestawieniach tabelarycznych i graficznych
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży jeździeckiej
- wycieczki zorganizowane do ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Następujące metody mogą być stosowane w kształceniu na odległość:

- podające (celem metody jest przekazanie gotowej wiedzy, zrozumienie i zapamiętanie wiadomości przez uczących się);
- problemowe (celem metody jest postawienie uczącego się w sytuacji, w której zmuszony jest do samodzielnego szukania i weryfikacji rozwiązań danego problemu, wdrożenie do zasad naukowej analizy problemu);
- eksponujące (celem tej metody jest kształtowanie wartości, zmienianie ich i organizowanie w system);
- metody programowane z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego (celem tej metody jest opanowanie przez uczącego się partii materiału z ciągłą weryfikacją stopnia przyswojenia wiedzy, utrwalanie wiadomości drogą powtórzeń, indywidualizacja pracy z materiałem);
- metody pobudzające aktywność uczestnika (przesłanie plików z tekstami wypowiedzi pisemnych, rozwiązaniami zadań, nagranyymi wypowiedziami, prezentacjami; wypowiedź uczestnika na forum; udział w dyskusjach on-line; rozwiązanie różnorodnych form quizów i testów, stawianie przed uczestnikami zadania wymagające samodzielnego poszukiwania wiedzy w materiałach branżowych, praktyka dzielenia się wiedzą: konsultacje między uczestnikami, prezentacje, konsultacje w grupach społecznościowych.

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne:

- stanowiska komputerowe nauczyciela z dostępem do Internetu wraz z drukarką, skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną,
- stanowiska komputerowe dla uczestników/słuchaczy (1 stanowisko na 1 osobę) z dostępem do Internetu oraz z zainstalowanymi programami,
- komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne,
- tablice poglądowe z zakresu szkolenia.

Materiały dydaktyczne:

- zasoby internetowe,
- przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych, regulaminów dotyczących oraz instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa i ruchu drogowego,

- scenariusze zajęć, karty pracy dla uczestników, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające zagadnienia z zakresu teorii jazdy konnej, ubiór jeździecki, sprzęt jeździecki, wodze pomocnicze
- przykładowy rodzaj siodła i ogłowia z wędzidłem,
- przykładowa uprząż konną,
- przykładowe akcesoria jeździeckie,
- przykładowe akcesoria zabezpieczające (kamizelka, kask, rękawiczki),
- podstawowy ubiór jeździecki,
- wodze pomocnicze (np. wypinacze)
- czasopisma i publikacje branżowe,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb słuchacza,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości słuchacza.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz/uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy/uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza/uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza/uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza/uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza/uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza/uczestnika,

- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów oraz opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem/uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza/uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Sposoby sprawdzania opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych w kształceniu na odległość:

- postępy uczestników są monitorowane na podstawie bieżących osiągnięć, na podstawie wykonanych m.in.: prac pisemnych, ćwiczeń i udokumentowanie ich w postaci załącznika, zdjęcia lub skanu np. drogą mailową,
- prowadzący zajęcia może wymagać od uczestników wykonania określonych poleceń, zadań, prac umieszczonych w Internecie, np. na platformach edukacyjnych,
- prowadzący zajęcia przechowuje prace słuchaczy/uczestników na nośniku elektronicznym lub w formie papierowej do końca trwania kursu KKZ,
- podczas oceniania pracy zdalnej uczestników prowadzący uwzględniają ich możliwości psychofizyczne w sytuacji jakiej się znaleźli.

Na ocenę osiągnięć słuchacza/uczestnika z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem uczestnika do sprzętu komputerowego i do Internetu, a także poziom jego kompetencji cyfrowych. Prowadzący powinien wziąć pod uwagę zróżnicowany poziom umiejętności obsługi narzędzi informatycznych i dostosować poziom trudności wybranego zadania oraz czas jego wykonania do możliwości uczestników.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Czynności związane z nauką jeździectwa

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- dobieranie podstawowego sprzętu jeździeckiego
- dobieranie wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego
- przygotowanie konia do jazdy
- powodowanie koniem
- wykonywanie ćwiczeń związanych z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
- powożenie zaprzęgiem konnym
- prezentowanie koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych
- stosowanie zasad bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- dobierać wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy
- oceniać prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy
- dobierać popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami
- dopasowywać wyposażenie dodatkowe do konia
- dopasowywać wodze pomocnicze do konia
- czyścić konia przed jazdą
- kiełznać konia
- siodłać konia
- jeździć stępem, klusem, galopem

- jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie
- pokonywać przeszkody naturalne w terenie
- stosować różne rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplowy)
- wykonywać ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P
- pokonywać cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L
- zaprzęgać konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego
- powozić zaprzęgiem jedno- i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki powożeniaowej Polskiego Związku Jeździeckiego
- przeprowadzać prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego
- obsługiwać konie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa
- jeździć konno, zachowując zasady bezpieczeństwa.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Sprzęt jeździecki	7	<ul style="list-style-type: none"> - dopasowywać ogłowie do konia - dopasowywać siodło do konia - oceniać dopasowanie ogłowia i siodła do konia - dobierać rozmiar siodła i długość strzemion dla jeźdźcy - oceniać prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy - dobierać popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami - oceniać dobór popręgu, czapraka i innych zabezpieczeń konia
Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe	10	<ul style="list-style-type: none"> - opisywać wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie - zakładać wyposażenie dodatkowe na konia - dopasowywać wyposażenie dodatkowe do konia - oceniać prawidłowość dopasowania wyposażenia dodatkowego do konia - dopasowywać wodze pomocnicze do konia - oceniać prawidłowość dopasowania wodzy pomocniczych do konia - opisywać budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych - opisywać zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego
Przygotowanie konia do jazdy	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady czyszczenia konia przed jazdą - wymieniać zasady kielznania konia - wymieniać zasady siodłania konia - wymieniać zasady regulowania sprzętu jeździeckiego - czyścić konia przed jazdą - kielznać konia - siodłać konia - regulować sprzęt jeździecki - oceniać prawidłowość - czyszczenia konia przed jazdą - oceniać prawidłowość kielznania konia - oceniać prawidłowość siodłania konia - oceniać prawidłowość regulowania sprzętu jeździeckiego - stosować zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni - stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
Powodowanie koniem	48	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos - wymieniać sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi - wymieniać przeszkody naturalne w terenie - wsiadać na konia - rozprężyć konia - stosować pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos - stosować sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi - jeździć stępem, klusem, galopem - jeździć konno na ujeżdżalni i w terenie - pokonywać przeszkody naturalne w terenie - stosować zasady jazdy na terenie ujeżdżalni - stosować zasady jazdy w terenie - jeździć konno, zachowując zasady bezpieczeństwa - stosować zasady bezpiecznego postępowania z koniem
Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca	28	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplowy) - wymieniać ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P - wymieniać zasady pokonywania cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L - wymieniać wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźcy wyścigowego - wymieniać rodzaje ćwiczeń fizycznych bez konia poprawiających sprawność jeźdźcy - stosować różne rodzaje dosiadu (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplowy) - wykonywać ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P - pokonywać cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L - opisywać wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźcy wyścigowego - wykonywać ćwiczenia fizyczne bez konia poprawiające sprawność jeźdźcy - wyznaczać sobie cele rozwojowe - planować własny rozwój zawodowy

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1. Powożenie zaprzęgiem konnym	27	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać typy uprzęży - rozróżniać poszczególne elementy uprzęży - charakteryzować poziom brązowej odznaki powożeniowej Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) - określać zasady zaprzęgania koni do pojazdu jednokonnego i parokonnego - wskazywać zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka związane z treningiem koni - wyprzęgać konie z pojazdu - zaprzęgać konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego - powozić zaprzęgiem jedno i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki powożeniowej Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ) - planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji - stosować zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego
2. Prezentowanie koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - wymieniać zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - wymieniać zasady przeprowadzania prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - wykonywać zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - opisywać zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - przeprowadzać prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego - charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie
Razem	150	

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Czynności związane z nauką jeździectwa, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne z udziałem koni. Poza tym na uwagę zasługuje cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów,
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży rolno-hodowlanej
- wycieczki zorganizowane do ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w:

- pracowni prowadzenia nauki jeździectwa wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty), sprzęt do lonżowania (lonże, baty, wypinacze, pasy do lonżowania), zestaw do pielęgnacji koni, model konia, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, elementy ubioru jeździeckiego, uprząż szorową/chomętową, apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie, ćwiczenia oraz karty pracy dla uczestników;
- ośrodka jeździeckim / stajni / gospodarstwie rolnym posiadającym konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej, bryczkę, uprząż jedno- i parokonną, halę/plac treningowy, sprzęt do pielęgnacji koni, sprzęt i akcesoria jeździeckie, czworobok z oznakowaniem literowym.

Dodatkowo szkoła powinna umożliwić słuchaczom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

Warunki realizacji

Szkoła zapewnia dostęp do ośrodka treningu koni z następującym wyposażeniem:

- stajnia i konie wierzchowe przygotowane co najmniej na poziomie klasy L (w skokach) i P (w ujeżdżeniu), para koni zaprzęgowych,

- siodlarnia i szorownia wyposażona w różne rodzaje siodła, np. skokowe, ujeżdżeniowe, wszechstronne, ogłowia z różnymi typami nachrapników, różne rodzaje wędzideł, kantary, uwiązki, uprząże konne, baty do powożenia, przykładowe palcaty i baty ujeżdżeniowe, kaski i kamizelki ochronne, czapki i podkładki do siodła, ochraniacze, lonże, kawecan, indywidualny sprzęt pielęgnacyjny dla koni, apteczkę weterynaryjną,
- wozownia (przynajmniej jeden pojazd konny),
- infrastruktura treningowa wyposażona w krytą ujeżdżalnię, plac treningowy z możliwością ustawienia parkuru, zestaw przeszkód skokowych, zestaw płotków i liter ujeżdżeniowych, lonżownik dla koni, wybiegi dla koni, myjkę dla koni.

Zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z przedsiębiorcami ośrodków turystycznych wyposażonych w stajnie, siodlarnie, szorownie, paszarnie, wozownie, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, wybiegi dla koni. Miejsce realizacji przedmiotu musi spełniać wymagania wynikające z przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz umożliwia samodzielne wykonywanie zadań przez poszczególnych uczestników. Należy organizować wycieczki do ośrodków zajmujących się chowem, hodowlą i użytkowaniem koni oraz zapraszać przedstawicieli branży jeździeckiej do udziału w prelekcjach i spotkaniach ze słuchaczami/uczestnikami.

Proponuje się, aby podmiot kształcący nawiązał współpracę z pracodawcą właściwym dla zawodu lub branży, do której przyporządkowany jest dany zawód. W ramach umowy lub porozumienia współpraca może polegać na:

- realizacji doradztwa zawodowego,
- realizacji promocji kształcenia zawodowego,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- tworzeniu klas patronackich,
- realizacji praktycznej nauki zawodu,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- organizowaniu szkoleń branżowych w ramach doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.

Proces kształcenia w klasie patronackiej, jest wspierany przez firmę, która objęła klasę swoim patronatem. Wsparcie może polegać na: przyjęciu absolwentów na staże zawodowe, wyposażeniu pracowni szkolnych w sprzęt i materiały dydaktyczne, dodatkowe szkolenia, ufundowanie stypendiów dla najzdolniejszych. Pracodawca może także mieć udział w opracowaniu programu nauczania dopasowanego do profilu zapotrzebowania jego firmy.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie przedmiotu wymaga wykwalifikowanej kadry nauczycieli wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego, narzędzi cyfrowych, nowoczesnych urządzeń i sprzętu stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Nauczyciel powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy. Liczebność grup na zajęciach praktycznych powinna być dostosowana do specyfiki stanowiska pracy z zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych projektów i ćwiczeń oraz na podstawie uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- ocenę jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości zakresu: zasad bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni; pojęć z teorii klasycznej jazdy konnej; dobierania ubioru jeździeckiego, podstawowego sprzętu jeździeckiego, wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego; przygotowania konia do jazdy; powodowania koniem; wykonywania ćwiczeń związanych z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca, powożenia zaprzęgiem konnym; prezentowania koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

Ważne kryteria oceny efektów kształcenia to: zaplanowanie wykonania zadania, dobór elementów oraz sporządzona dokumentacja. Możliwe są również inne sposoby i formy zaliczenia, takie jak: testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, aktywność uczącego się na zajęciach, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
przygotowuje konia do jazdy (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> – Badanie na bieżąco w czasie trwania KUZ – Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu – Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu – Ponowne badanie pod koniec kursu – Porównanie wyników, analiza – Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji programu nauczania.
wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	
powozi zaprzęgiem konnym (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Higgins G., *Anatomia i fizjologia w treningu konia*, Akademia jeździecka, 2013.
- 2) Higgins G., *Jak porusza się twój koń*. Akademia Jeździecka, 2011.
- 3) Łojek J., Łojek A., *Hodowla i użytkowanie koni, tom 1, 2*, SGGW, Warszawa 2013.
- 4) Nowicka D., *ABC powożenia*, wyd. Salon Pegaz, 2000.
- 5) Pruchniewicz W., *Akademia jeździecka, cz. 1*, Akademia jeździecka, 2003.
- 6) Pruski W., *Hodowla Koni tom 1, 2*, PWRiL, 2007.
- 7) Savoie J., *Od półparady do zebrania, wszechstronne szkolenie koni, cz. 2*, GALAKTYKA, 2017.
- 8) Swift S., *Harmonia jeźdźcy i konia*, GALAKTYKA, 2017.
- 9) Urbaniak-Czajka B., *Koń zdrowy jak.....*, Oficyna Wydawnicza MULTICO hobby, 2004.
- 10) *Zasady jazdy konnej, część 1*, podręcznik autoryzowany przez Polski Związek Jeździecki, 2003.
- 11) *Zasady jazdy konnej, część 2*, podręcznik autoryzowany przez Polski Związek Jeździecki, 2004.
- 12) *Zasady jazdy konnej, część 3*, podręcznik autoryzowany przez Polski Związek Jeździecki, 2005.
- 13) Zeitler-Feicht M., *Zachowania koni*, wydawnictwo Świadome jeździectwo, 2014.
- 14) Słownik terminów jeździeckich www.equishop.com
- 15) JEŹDZIECKI SŁOWNIK POLSKO – ANGIELSKI – Konioholicy www.konioholicy.wordpress.com

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Pomoce dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, projektor multimedialny, ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart, drukarkę ze skanerem,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) z dostępem do internetu oraz z pakietem programów biurowych.

Materiały dydaktyczne:

- książki uczestnika, zeszyty ćwiczeń, książki nauczyciela, nagrania, oprogramowania tablic interaktywnych,
- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- zasoby internetowe,
- dokumentacja dotycząca identyfikacji i użytkowania koni, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa i regulaminy dotyczące jeździectwa sportowego, wyścigów konnych, rekreacji konnej,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające zagadnienia z zakresu teorii jazdy konnej, ubiór jeździecki w różnych dyscyplinach, sprzęt jeździecki (różne rodzaje siodła, kielzn, ochraniacze, itd.).

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, symulatory, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej dostosowane treściami do poszczególnych przedmiotów teoretycznych i praktycznych.

Szkoła zapewnia dostęp do ośrodka treningu koni z następującym wyposażeniem:

- stajnia i konie wierzchowe przygotowane co najmniej na poziomie klasy L (w skokach) i P (w ujeżdżeniu), para koni zaprzęgowych,
- siodlarnia i szorownia wyposażona w różne rodzaje siodła, np. skokowe, ujeżdżeniowe, wszechstronne, wyścigowe, ogłowia z różnymi typami nachrapników, różne rodzaje wędzideł, kantary, uwiązki, wodze pomocnicze (czambon, wypinacze, gogue, wodze Pessoa, podwójna lonża), pasy do lonżowania, uprząże konne, baty do powożenia, przykładowe palcasy i baty ujeżdżeniowe, kaski i kamizelki ochronne, czapki i podkładki do siodła, ochraniacze, lonże, kawecan, baty do lonżowania, indywidualny sprzęt pielęgnacyjny dla koni, apteczkę weterynaryjną,
- wozownia (przynajmniej jeden pojazd konny),
- infrastruktura treningowa wyposażona w krytą ujeżdżalnię, plac treningowy z możliwością ustawienia parkuru i czworoboku, zestaw przeszkód skokowych, zestaw płotków i liter ujeżdżeniowych, lonżownik dla koni, wybiegi dla koni, myjkę dla koni, solarium dla koni, rampę do hipoterapii, karuzelę dla koni, urządzenie startowe opcjonalnie, magazyny pasz treściwych i objętościowych.

Szkoła zapewnia uczestnikom możliwość uczestniczenia w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu. Proponuje się zorganizowanie egzaminu końcowego z każdego przedmiotu, który stanowi podstawę zaliczenia kursu. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych. W procesie oceniania należy zwracać uwagę na przestrzeganie dyscypliny pracy oraz przepisów bhp i ppoż., organizację stanowiska pracy, zaangażowanie w realizację zadań i jakość pracy.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- aktywności uczącego się na zajęciach,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- jakości wykonania zadań przez uczestnika,
- jakości wykonania zadanych prac domowych,
- jakości wykonania ćwiczeń.

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- treści teoretyczne: testy jednopoziomowe, testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru), testy otwarte (z luką), testy ustne, interpretacji tekstów, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.
- umiejętności praktyczne: testy praktyczne, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac, obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza/uczestnika w trakcie realizacji ćwiczeń.

Osoba prowadząca zajęcia decyduje o zaliczeniu testów sprawdzających. Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano minimum poprawności:

- 50% - przy treściach teoretycznych
- 75% - przy treściach praktycznych.

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych, który otrzymał zaliczenie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych ROL.01.4. Nauka jeździectwa.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 6. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.4. Nauka jeździectwa		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
stosuje terminologię z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej (ew)	wymienia rodzaje dosiadu	Pojęcia z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
	opisuje rodzaje dosiadu	Pojęcia z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
	wymienia pomoce jeździeckie stosowane podczas jazdy wierzchem	Pojęcia z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
	opisuje pomoce jeździeckie	Pojęcia z zakresu teorii klasycznej jazdy konnej
dobiera ubiór jeździecki (ew)	opisuje ubiór jeździecki stosowany w różnych dyscyplinach jeździeckich	Ubiór jeździecki
	rozróżnia poszczególne elementy ubioru jeździeckiego w różnych dyscyplinach jeździeckich	Ubiór jeździecki
	dobiera wyposażenie jeźdźcy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rodzajem wykonywanej pracy, np. kask, kamizelkę ochronną	Ubiór jeździecki

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
dobiera podstawowy sprzęt jeździecki (ew)	wymienia elementy budowy rzędu jeździeckiego, np. siodło, ogłowie	Sprzęt jeździecki
	rozróżnia rodzaje ogłowi	Sprzęt jeździecki
	rozróżnia rodzaje kielzn	Sprzęt jeździecki
	rozróżnia rodzaje siodła	Sprzęt jeździecki
	dopasowuje ogłowie do konia	Sprzęt jeździecki
	dopasowuje siodło do konia	Sprzęt jeździecki
	dobiera rozmiar siodła i długość strzemion dla jeźdźcy	Sprzęt jeździecki
	ocenia prawidłowość dopasowania sprzętu jeździeckiego do konia i jeźdźcy	Sprzęt jeździecki
	dobiera popręg, czaprak i inne zabezpieczenia konia przed urazami	Sprzęt jeździecki
dobiera wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe (ew)	opisuje wyposażenie dodatkowe, np. owijki, ochraniacze, kalosze, napierśnik, podpierśnik, podogonie	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	zakłada wyposażenie dodatkowe na konia	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	dopasowuje wyposażenie dodatkowe do konia	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	wymienia wodze pomocnicze	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	dopasowuje wodze pomocnicze do konia	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	opisuje budowę i zasadę działania wodzy pomocniczych	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
	opisuje zasadność użycia wodzy pomocniczych i wyposażenia dodatkowego	Wodze pomocnicze i wyposażenie dodatkowe
przygotowuje konia do jazdy (ek)	czyści konia przed jazdą	Przygotowanie konia do jazdy
	kielzna konia	Przygotowanie konia do jazdy
	siodła konia	Przygotowanie konia do jazdy
	reguluje sprzęt jeździecki	Przygotowanie konia do jazdy
powoduje koniem (ek)	wsiada na konia	Powodowanie koniem
	rozpręża konia	Powodowanie koniem
	stosuje pomoce jeździeckie, np. dosiad, łydkę, rękę, wodze, głos	Powodowanie koniem
	stosuje sztuczne pomoce jeździeckie, np. palcaty, baty, ostrogi	Powodowanie koniem
	jeździ stępem, kłusem, galopem	Powodowanie koniem
	jeździ konno na ujeżdżalni i w terenie	Powodowanie koniem
	pokonuje przeszkody naturalne w terenie	Powodowanie koniem

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
wykonuje ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca (ek)	stosuje różne rodzaje dosiada (ujeżdżeniowy, półsiad, wyścigowy i stiplowy)	Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
	wykonuje ćwiczenia i figury ujeżdżeniowe na poziomie klasy P	Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
	pokonuje cavaletti, szeregi gimnastyczne, parkur na poziomie klasy L	Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
	opisuje wymagania dotyczące diety i wagi jeźdźca wyścigowego	Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
	wykonuje ćwiczenia fizyczne bez konia poprawiające sprawność jeźdźca	Ćwiczenia związane z treningiem ujeżdżeniowym, skokowym i wyścigowym jeźdźca
powozi zaprzęgiem konnym (ek)	rozróżnia typy uprzęży	Powożenie zaprzęgiem konnym
	rozróżnia poszczególne elementy uprzęży	Powożenie zaprzęgiem konnym
	zaprzęga konie do pojazdu jednokonnego i parokonnego	Powożenie zaprzęgiem konnym
	powozi zaprzęgiem jedno- i parokonnym co najmniej na poziomie brązowej odznaki powożenia Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	Powożenie zaprzęgiem konnym
	wyprzęga konie z pojazdu	Powożenie zaprzęgiem konnym
prezentuje konie na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych (ew)	wykonuje zabiegi pielęgnacyjne przygotowujące konia do pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego	Prezentowanie koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych
	opisuje zasady prezentacji konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego	Prezentowanie koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych
	przeprowadza prezentację konia podczas pokazu, aukcji, przeglądu weterynaryjnego	Prezentowanie koni na pokazach, aukcjach i przeglądach weterynaryjnych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
stosuje zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni (ew)	wymienia i stosuje zasady jazdy na terenie ujeżdżalni	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
	wymienia i stosuje zasady jazdy w terenie	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
	wymienia i stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obsługi koni	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
	obsługuje konie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
	jeździ konno, zachowując zasady bezpieczeństwa	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni
	wymienia i stosuje zasady dotyczące poruszania się wierzchem i zaprzęgiem konnym po drogach publicznych wynikające z przepisów ruchu drogowego	Zasady bezpieczeństwa podczas jazdy i obsługi koni